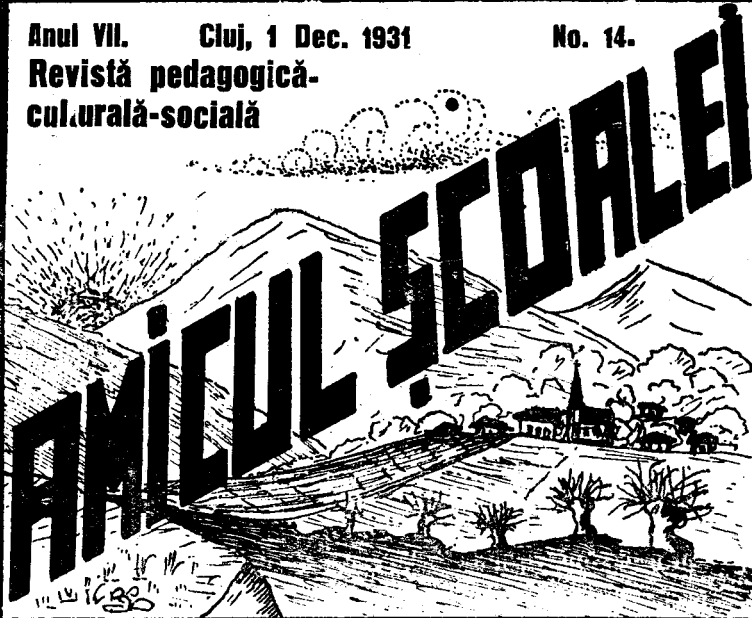

Anul VII. Cluj, 1 Dec. 1931

No. 14.

Revistă pedagogică-
culturală-socială

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Redactor: **MARIAN SASU**

CUPRINSUL:

SAINTE JÉROME: Surmenajul școlar la noi.
COSTICĂ LUPESCU: Pedagogia și arta.
NICOLAE D. MARIN: Invățătorul... numai sergent...!
GH. RACOTZI: Din răbojul vremii.
S. J.: Un pezzo di legno.
IR.: Spicuri pedagogice.
CORESPONDENT: Adunarea gen. a inv. noștri.
CRONICAR: Din activitatea cercurilor culturale.
Dare de seamă.
Știri.

Organ oficial al Revizoratului și Comitetului școlar din jud. Cluj
Apare de două ori pe lună

ABONAMENTUL: 150 Lei pe un an pentru membrii corpului didactic,
iar pentru comitetele școlare și partice. 180 Lei. — Redacția și admi-
nistrația: Revizoratul școlar județean — Cluj.

Surmenajul școlar la noi.

Există sau nu problema surmajului pentru Școala românească ?

E o întrebare la care răspunsul nu vine atât de ușor, când însăși puținii noștri buni pedagogi și pedologi nu sunt de acord în această privință.

Așa, D-l prof. Vl. Ghidionescu, neobositul cercetător clujan, susține că școlarii noștri nu se surmenează, ci fac mai mult eforturi în anumite timpuri ale anului, ca apoi să cadă într'o lenevie cu lipsă totală de muncă. (Vezi rezum. conf. din Nr. 13 al „A. Ș.”).

Pe când D-l D. Theodosiu, reputatul profesor de pedagogie din București, afirmă cu hotărâre că în școala secundară surmenajul e incontestabil și că școala primară dacă ar concede optimiștilor că nu surmenează, *prepară* totuși în mod *criminal pentru surmenaj* (Vezi „Școala și Viața” I—2—1930).

De care parte stă deci adevărul ?

Cacă avem în vedere că surmenajul e o stare patologică în care echilibrul dintre muncă și repaos este distrus în urma excesului de muncă ; că maximul muncii școlare inclusiv pregătirea lecțiilor e de 5 ore zilnic (până la 12 ani) ; dacă avem în vedere că și munca fizică uzează organismul, că la țară copiii muncesc mult fizicește în timpul școlarității ; că în fine condițiile inferioare de traiu și igienă dela noi — acasă și la școală — înrăutățesc mult uzura organică pricinuită de munca intelectuală, — suntem înclinați a crede că D-l Theodosiu are toată dreptatea.

Și o are — căci slavă Domnului, avem și în România noastră școli primare în care se muncește cu adevărat, dacă în unele se pierde vremea înzadar. Și sunt multe de acelea, în medii rurale sărăcăcioase, unde toate condițiile deplorabile de traiu prepară pentru surmenajul școlar.

Aceasta însă, numai când e vorba de școala primară. Cu școala secundară se schimbă lucrurile — și credem că numai aci s'a gândit D-l Ghidionescu când a afirmat cele de mai sus. Iar ceea ce afirmă D-l Theodosiu cu atâta siguranță pentru noi apare problematic. Pentru ce ?

Mai întâiu să nu uităm că elevii noștri (secundari) sunt Români. Se știe doar că munca Românului nu cunoaște eforturi prelungite nici o prea riguroasă disciplină. O spun aceasta nu

numai cercetătorii străini, ci și cei mai competenți dintre ai noștri. „Lui îi place mai mult ritmul neregulat pe care-l găsim în viața omului primitiv; zile cu muncă din greu urmate apoi de lungi pauze de sărbătoare; încordare cât de tare numai nu continuă. Românul la muncă dă iureș ca la război. Cu zorul el face minuni... Așa face școlarul, așa negustorul, așa funcționarul“¹⁾.

Ni se va obiecta cu siguranță atunci, că și în școala primară avem acelaș elev (român) leneș, cu aceeași metodă de muncă. Da, vom răspunde, avem acelaș elev în care „trăește încă sufletul strămoșilor păstori și agricultori primitivi, suflet ce se agită câteva luni pe an și hibernează tot restul timpului“, dar se poate spune că în școala noastră primară, unde a mai pătruns câte ceva din spiritul nou, ce animă educația, elevul muncește alături de învățător. Aci nu-l poți face să muncească sub amenințarea notei proaste — sancțiune la lungă scadență, ce se aplică obișnuit în școala secundară — decât din imboldul ce natura a sădit în el. De tras chiulul nici vorbă, căci examinări se fac în orice lecție. Intreaga clasă ia parte activă la predarea lecției. Învățătorul face lecția *cu copiii* fiind silit să plece de la nivelul lor intelectual.

Dar în școala secundară (românească)? O cunoaștem cu toții de altfel, și n'avem decât să ne amintim. Aci profesorul — de ce n'am spune-o — cu metodele sale medievale școlastice. (onoare excepțiilor) predă lecție după lecție, fără ca în realitate să se adreseze elevilor săi. Cum metoda obișnuită de predare e cea monologică-expozitivă, el face lecția singur, când elevii dorm sau simulează o atenție încordată. Examinare se face de regulă numai la finele trimestrului când se dau note; atunci ce e dreptul, fac și elevii noștri eforturi. Incolo, „La examinare profesorul de școală veche urmează aceeaș cale ca și la predare, căci scoate afară din bănci 2—3 elevi pe cari îi ascultă, iar restul rămâne o clasă moartă. Forma de monolog continuă și... atunci, căci profesorul cere elevului să-i spună o strofă sau un capitol, apoi dă cuvântul altuia să continue și așa mai departe“²⁾.

Iată deci cum, după a noastră părere, surmenajul poate face victime în școala primară românească — unde se fac lecții și după amiazi³⁾ — dar nici decum în școala noastră secundară de astăzi.

Saint-Jérôme.

1) C. Rădulescu-Motru: *Cultura română și politicianismul*, pp. 122-3.

2) Nicolae Moisescu: *Școala educativă*, Cap. 11.

3) Germania, Anglia, Norvegia, Franța, Elveția, au introdus școala de dimineață, din această cauză. Unde mai pui că acolo copiii nu muncesc atâta, iar condițiile de traiu sunt incomparabil superioare celor deal noi.

Pedagogia și arta.

Cu aripile fâlfâind și neoprite de nimeni în drumul lor, străbătând luncile cu iarbă verde, livezile mirositoare, stâncile pleșuve ale munților și cu dorința de-a ajunge cât mai departe, ideile pedagogice moderne merg până în cel mai afund colțișor de pământ, să dea o mai sănătoasă formă învățământului și carior servi ca mijloc idealului pus — celor setoși de ele.

Acolo, unde sunt încoronate de seva interesului cald, îndulcesc zi de zi viața sufletească a păstorului, care vede că numai aici i-a mai rămas singurul alin sufletesc, și-i dă toată contribuția să-și schimbe din ce în ce în spre mai bine metoda de-a învăța și deprinde oile ce le paște, căci oile nu se vor rătăci de vor avea păstor bun.

Știm că n'au fost întotdeauna, la fel, ideile răspândite de pedagogii timpului în ce privește creșterea tinerei generații. Istoria pedagogiei ne arată cu șirul de nume strălucite ca: Socrate, Plato, Aristotel, Seneca, că din toate principiile nutrite de ei, referitoare educației, una singură predomina și anume: Valoarea individului consta în puterea lui de adaptare la viața socială. Personalitatea era oarecum neglijată. Individul nu era decât un mijloc pentru ajungerea scopului societății.

Pedagogia lumii noi acordă individului valoarea în sine și instalează personalitatea. Nouă ne trebuiesc personalități, indivizi ce trebuie să fie stăpâni pe ei, obiectivi în fața subiectivității. Educația nu mai tinde astăzi să niveleze individualitățile, ci să le diferențieze. Adevărata ei glorie constă în faptul că nu ne dă produse de fabrică, rezultatul unei aplicări identice a aceluiași norme asupra tuturor indivizilor, ci opere de artă, cari rezultă dintr'o aplicare variată a normelor generale, potrivit diferitelor firi individuale¹⁾.

Și cui este dat să aducă la îndeplinire și să mânuiască, cu măiestrie, aceste norme de educație către care merge astăzi pedagogia modernă? Sigur, că învățătorul. Deci rolul cel mai înalt, mai nobil, mai plin de răspundere este al păstorului, care cu drept cuvânt este sufletul școlii și cel dintâi factor pentru înaintarea culturală a unui stat. De felul cum învățătorul va proceda formarea bunelor deprinderi, la înmagazinarea cunoștințelor conform vieții sociale, va depinde în cea-mai mare parte viitorul țării. Și-acum întorcându-mă la subiect voiu arăta — din cele cetite — cum pun tema unei predări lesnicioase și cu rezultat bun unii din marii pedagogi.

¹⁾ G. G. Antonescu: Din problemele pedagogiei moderne.

Ilustrul scriitor și pedagog german H. Scharrelmann spune: „Orele de pregătire trebuie să fie ore de sărbătoare“, vorbind de orele când învățătorii vor să-și pregătiască lecțiile școlare. Cât de frumoase sunt vorbele acestea, care ne dau cea mai bună emblemă pentru ridicarea neamului. Căci dacă suntem nutriți numai de bunuri ideale și de viul interes de-a căuta ca pe zi de zi ce trece să ținem lecții cât mai interesante, plăcute și cu conținut cât mai folositor, dacă ne facem datoria sfântă nu din frica de legi, regulament, inspecții sau ceva mai bine de sentimentul datoriei, ci din dragostea, iubirea față de micii auditori, atunci putem spune că întrucâtva ne-am făcut datoria față de neam, țară, careia îi slujim. Când pedagogia modernă ne vorbește, zice întrealtele: nu cu bățul amenințător, cu fața încruntată cu ochii turburați și cu gura spumegată de mânie să silim pe copii la învățătură, ci jucându-ne, alergând, plângând, râzând împreună cu ei, să le dăm ocazie de-a simți și prinde adevărurile științei. Să le deschidem cartea cea mare a naturii și împreună cu ei să urcăm și să scoborâm dealurile găfâind și aici în mirosul de violele, brebenei și ghiociei, în cântecele păsărelilor și zumzetul albinelor ce-ți farmecă auzul, aici deci în aerul îmbălsămat al grădinii, plin cu mireasmă proaspătă de flori să ne întrecem în lecțiuni cât mai interesante și plăcute. Lecțiile să fie interesante fiindcă tot ce se învață sub imboldul interesului puternic, rămâne adânc săpat în inimă. Să nu ne mulțumim numai cu înțelegerea cunoștințelor, cu a adevărului ci cu simțirea lui. Deci nu prin teorie, idei și reprezentări putem mișca sufletul copilului ci prin acțiune și sentiment.

După cum spune distinsul pedagog Nisipeanu: „Știința, care nu pleacă din inimă, e ca un material de construcție care se zidește cu un ciment prost, care nu face „priză“. . . Din contră, știința care răscolește, prin procedeele ei artistice dă a se înfățișa, partea cea mai profundă a sufletului, inima, e singura care se prinde adânc și de creier.“²⁾ Conducându-ne după aceste rânduri ale neobositului nostru pedagog, va eși în evidență — mai cu seamă — în urma lecțiilor predate, dacă lecțiile au interesat adânc, sau nu, atât pe învățător cât și pe elevi, dacă au fost simțite, munca ce a depus o fiecare și talentul artistic la care a ajuns. La povestiri în deosebi, făcând mimică și variație de ton având în vedere ideile de mai sus, vom vedea cum rămân copiii cu gura deschisă, așteptând par'că să-și soarbă cuvântul de pe buze.

¹⁾ G. H. Antoneseu, Din Problemele Pedagogiei moderne.

²⁾ Revista „Pentru inima copiilor“.

Acestea sunt câteva din principiile pedagogiei moderne eficiente, cari ne animează de-a merge pe drumul pornit cu mai mult curaj.

Învățătorul îndrăgostit de marea lui chemare, auzind de ideile ce flutură din țară în țară, care merg să țină în vigoare formarea de personalități, va urmări și încerca mereu de-a introduce în lecțiile sale ceva nou și-atunci sigur nu va cădea în rutină.

Nu va uita că la lumina lui se va aprinde și va lumina tot ce până atunci a fost în întuneric și de felul cum el va lumina pe cei din prejur, mai puternic sau slab se vor forma generațiile viitoare, ce se succed ca valurile, de care va depinde viitorul frumoasei Români.

Cubleșul-Român,

COSTICĂ LUPESCU.

Invățătorul... numai sergent...!

Dacă — Doamne ferește — un nou războiu ar sună clopele și-ar anunța ziarele, învățătorul ar fi capabil să comande plutonul sau chiar compania.

Astăzi însă, când țara este 'n pace, când armele nu scot fum și plumbii lor nu ies decât la exerciții, când săbiile se nichează pentru paradă, fără a se ascuți de războiu, învățătorul nu-i capabil să ajungă decât sergent, ori caporal! El este menit să ajungă ceiace ajung toți elevii lui, cari au absolvit cele 4 clase primare, sau de cele mai multe ori nici atât!

Cu dl șef de Post, care n'are decât certificatul celor 4 cl. primare, învățătorul trebuie să vorbească cu oarecare sfială, că doar este plutonier și-i este superior în grad.

La fel, învățătorul nu trebuie să ridice ochii în fața unui dn. sublocotenent, că doar face parte din tagma gradelor inferioare, care nu-s create decât pentru executarea ordinelor.

* * *

Au uitat legiitorii noștri, când la Oituz, Mărăști și Mărășești, dascălul român a comandat companii cu o tactică, ce puțini ofițeri activi ar fi avut-o în acele situații.

Au uitat de dascălul modest, care fără murmur și-a dat sufletul pe câmpul de bătaie.

Au uitat dmnii legiuitori de cei 1000 și mai bine de dascăli cari și-au găsit mormântul pe Olt, la Dragoslave, la Jiu și Mărășești. Și-au uitat Dlor de dascălul, care cu galonul de ofițer pus în pripă a știut să se achite cu cea mai mare conștiinciozitate față de țară, neam și tron.

... Cu câtă sete nu ascultam pe un coleg, ce în marele războiu comandase un ploton. Cum prin ploaia de glonțe, prin fumul obuzelor dușmane, n'a șovăit o clipă, ca primul să treacă Oltul pentru a pune stăpânire pe malul celălalt!

* * *

Astăzi însă, când pela Predeal nu mai trecem să ne luăm frumosul Ardeal; când pela Reni și Ungheni nu mai trecem să desrobim pe frații Basarabeni; când pela T.-Severin nu mai trecem să ne reluăm bogatul Banat, învățătorul înjosește clasa ofițerească de-ar purta la zile solemne gradul de sub-locotenent.

Prin cultura lui, el este incapabil să asimileze cunoștințele militare...

Ca unul însă, ce-am putut deschide porțile unei Școli Militare, pot să cer acelora ce cred în felul de mai sus, să se intereseze de rezultatele obținute de învățători la astfel de școli.

Un argument autentic: plotonul din care făceam parte la școala militară a fost condus de un coleg; la examenul de sub-locotenent de rezervă, notele obținute de subsemnatul au făcut ca primul sub-locotenent pe ploton să fie tot învățător.

Și dacă în felul acesta știu învățătorii să se achite față de un drept, de ce să li se ia? De ce să le aruncăm cuvinte insultătoare ca: n'au cultura suficientă, pentru a deveni ofițeri de rezervă?

De ce să le luăm un drept, care mai întâiu de orice a fost sfințit cu sângele alor 1000 de dascăli acum 14 ani?

Iată întrebări, pe cari ni le punem noi, dascălii, astăzi când versiuni nedesmițte ne anunță, că din nou se încearcă a ne lua acest drept.

Iată o chestiune de onoare, pentru care conducătorii noștri — învățători — trebuie să ne pună în gardă cu un ceas mai de vreme.

NICOLAE D. MARIN

înv. dir.

Sub-Locot. de rezervă

Budești, jud. Cluj

Din răbojul vremii.

— **Invățător și considerație.** —

Azi am primit o scrisoare dela un coleg sas. E invățător într'un sat de pe Târnave. Această scrisoare îmi amintește și mă face să asociez aceste două cuvinte: invățător și considerație. Și iată de ce. E știut ca dascălia ca și slujirea altarului a fost atât în vechime cât și în prezent, un apostolat, o misiune. De aceea ea n'a fost îmbrățișată niciodată, și nici nu poate să fie decât de oameni cari vreau, și se jertfesc. Abnegația și altruismul în genere sunt calități ce presupun și au ca substrat un suflet nobil. Delicatețea aceasta, unită cu o energie de fier, este o zestre care naște, se capătă și se poate câștiga — și care e singura cheazășie a unui învățământ educativ.

Pentru cel care e un chin a da mereu, fără a lua, și catedra o tabără din negocierile căreia își câștigă existența ca dintr'o ori care altă meserie, nu e recomandabilă și nici nu se găesc „domnișori“ a o îmbrățișa. Aceștea-și găesc posturi mai remunerabile unde dau mai puțin și iau mai mult și e bine așa. În această pleavă trecută prin treerul frecușurilor cotidiene cu ținta bine definită a câștigului, dascălia apare ca sublimul nimb al Olimpului imponderabil, ori ca rusticul semănător care din truda mânilor sale. n'a pretins mai mult decât să hrănească și se fie lăsat în pace.

„Pe cine nu lași să moară, nu te lasă însă să trăești“. Fiul ajuns la maturitate uită pe tatăl; elevul eșit din școală, pe invățător. Și dacă nu-i face șicană ori îi joacă renghiuri apoi îi este indiferent. E veșnica poveste la mijloc: nerecunoștința.

„Cu toate că profesiunea de — dascăl — în România este un eroism benevol pentru care patria nu a fost și nu este recunoscătoare“, trebuie să fie la mijloc măcar un dram de bun simț. O tagmă de oameni care pe lângă nevoile materiale va fi huiduită și desconsiderată — și concomitent cu aceasta i se cer jertfe peste măsură de grele, acea nu poate să și mențină echilibrul sufletesc și trebuie să repugne, să izbucnească într'o alarmă, care numai bine nu le-ar cășuna foștilor elevi ai dascălilor! Și nu mă îndoesc că toți au fost elevi ai dascălilor, afară de analfabeți. De aceștia nu vorbesc. Nu ne am înțeles cu ei nici odată. Ne adresăm însă celorlalți cu acelaș glas părintesc ca pe vremuri și alătura cu Friedric W. Förster, zicem: Mai multă bunătate“. Nu aruncați cu pietre în cei cari v'au dat hrană sufletească! Dați fiecăruia ce se cuvine.

În împrejurările de astăzi, nouă ne ajunge și o vorbă bună — mai multă considerație.

Acestea impresii, mi le răscoli în suflet scrisoarea concetă-

țeanului și prietenului meu sas de pe Târnave care-mi spune că a fost primit „cu cea mai mare pompă, cu călăreți, fanfară și jocuri“ de enoriașii săi la care găsește totdeauna măcar o bucată de pâine și o vorbă bună, dacă nu mai mult.

Iată că mai avem multe de învățat de la concetățenii noștri minoritari.

Feiurdeni.

Gh. RACOTZI.

Un pezzo di legno

per riscaldare la scuola . . .

Cuvintele acestea prinse din „Il Cuore“, cartea scumpă a școlărilor din toată lumea, însemnează o bucată de lemn pentru a încălzi școala.

Edmond de Amicis, autorul „Inimei“ de copil, va rămâne nemuritorul creator al unor pagini de o frumuseță unică între literaturile de acest fel, cari respiră în același timp umanitarismul cel mai înalt.

Iată bunășară aceste cuvinte. După ce autorul ne face să simțim fiori de bucurie la căderea primitor fulgi de zăpadă, după ce ne descrie jocurile și bucuriile copilașilor cu acest prilej, nu uită a le atrage atenția asupra rigorilor iernii pentru mulți din semenii lor, în cuvinte ca acestea:

„Voi sărbătoriți iarna. Dar sunt copii cari n'au nici pâine, nici ghetе, nici foc. *Ce ne ne son migliaia i quali scendano ai villaggi con un lungo cammino, portando nelle mani Sanguinanti dal geloni un pezzo di legno per ricaldare la scuola*... Etc. („Sunt o mulțime de copii cari, la sate, bat un drum lung, purtând în mâinile săugerânde de ger, o bucată de lemn pentru încălzitul școalei“...).

* * *

Desigur o stare de lucruri din secolul trecut, când s'a scris această, se va zice — și mai mult: o stare de lucruri din școalele italiene.

Dar nu! Starea de lucruri — cu bucată de lemn — e atât de actuală pentru școalele din România, că-mi vine să mă întreb dacă nu cumva Amicis va fi fost profet și se va fi inspirat din viitorul școalei române.

Căci iată ce citii mai zilele trecute într'un mare cotidian din Capitală :

„Din raportul unui subrevizor școlar se constată că unii învățători au fost siliți să oblige pe școlari să aducă deacasă *câte un braț de lemn ca să poată ține clasă*“.

„Prefectura județului a obligat comunele să achite sumele necesare întreținerii școalelor, dar foarte multe comune n'au executat acest ordin“, etc.

Această știre, publicată în cel mai răspândit ziar românesc, menită să producă mirarea străinilor ce n'au idee de gospodăria școalelor noastre, n'are pentru noi nimic senzațional. Nu e singura în felul ei. E una dintr'o mie.

* * *

Când au luat ființă Comitetele școlare, legiuitorul va fi raționat desigur ca și dl Spiridon Popescu ¹⁾, că în împrejurările grele de după războiu, ele sunt singura salvare a școalei. Statul are destule sarcini și nu mai poate întreține școalele. Comitetele au inițiativa particulară — colecte, serbări, venitul obștiilor — și esențialul: ajutorul comunei politice.

Când însă comunele sunt refractare școalei și culturii poporului, când refuză a achita cotele datorite comitetelor, sub motivul că nu sunt bani, când în fine împotriva organelor comunale renitente, nu se iau măsuri și nu se dau sancțiuni, ne punem în-trebarea: Mai au vre-un rost comitetele școlare, cari numai în-curcă și compromit învățământul?

Să răspundă cine știe.

S. J.

Spicuri pedagogice.

de IR.

„Lăsați copiilor maximum de spontanietate!
Nu întrebuințați disciplina autoritară, care le paralizează
voința!

Asociați copii la conducerea clasei și a școalei!
Obişnuți-i a lucra prin ei înșiși!
Deprindeți-i a cugeta prin ei înșiși, căci numai așa vom
avea personalități în viață.“

Förster

¹⁾ „Contribuție la munca pentru ridicarea poporului“.

Assip Lourié zice :

Numai o meserie obligatorie pentru fiecare tânăr va putea pune capăt lenei bolnăvicioase care cotropește o bună parte din tineret.

Viitorul va aparține aceluia popor care va impune fiecărui cetățean o profesiune manuală. Aceasta nu va stângeni deloc dezvoltarea și înflorirea științelor, literelor și artelor. Munca manuală nu e nici-o piedică pentru munca cerebrală. Din potrivă, nu vor fi atâți trântori, atâți paraziți, cari trăiesc din înșelătorii ori din sinecuri. Fiecare avându-și existența asigurată în mod cinstit, va fi independent, moralicește și intelectualicește și va putea atinge idealismul cel mai înalt.

Insemnări pe răboj.

Eminescu a fost sub-revizor școlar. Fără îndoială că revizorul întreg își va fi închipuit că este cei puțin îndoit de inteligent decât ajutorul său; inspectorul de patru ori mai deștept; directorul general de șaisprezece ori și ministrul de treizeci și două de ori.

Apropos: unde sunt toți ăștia acum ?

(Gazeta noastră ilustr.)

Adunarea generală a învățătorilor noștri

s'a ținut aci la Cluj — sala Prefecturii județului — în ziua de 29 Noemvrie a. c. Pe lângă cei vre-o 50—60 învățători prezenți — oraș și județ — au mai luat parte la această adunare și dnl revizori școlari C. Iencica, M. Sasu și A. Pora, apoi dl A. Pampu, asistentul la Laboratorul de pedologie și pedagogie experimentală Cluj.

Adunarea s'a deschis la orele 10 1/2 a. m. de către dl *Vasile Chintoan*, președintele secției, care, arătând jalnica situație în care a ajuns învățătorimea, apelează la solidaritatea tuturor învățători

lor din județ pentru a salva ce se mai poate. Asemenea îndeamnă la solidaritate pe învățători și dl *C. Iencica*, care răspunde la salutul anticipat al președintelui. După aceste vorbiri a urmat citirea rapoartelor: dl *Gh. Tiliuca*, secretarul secției, face un raport amănunțit asupra activității secției, iar dl *I. Biji* prezintă raport despre situația casei. La acest punct ținem să amintim, că a făcut bună impresie asupra auditorului activitatea frumoasă, pe care a desfășurat-o unele subsecții, în special subs. Borșa, care are președinte pe dl *D. Popescu*, un învățător harnic și însuflețit. Subsecția Mociu, unde nu s'a lucrat nimic, a lăsat rea impresie.

După aceasta a urmat conferința interesantă a dlui asistent *A. Pampu* (fiul regretatului învățător *I. Pampu* din Alba-Iulia) despre „Limbajul la copil“. Distinsul conferențiar a fost mult aplaudat de către auditor. *D. V. Chintoan* a făcut o dare de seamă asupra congresului Asoc. ținut la București în Oct. a. c. Dnii *A. Mitrea* și *D. Popescu* au arătat în scris relele mari care ar proveni în cazul când o parte din salariul învățătorului ar fi încasat dela comună. În jurul acestui punct au mai vorbit dnii *Ș. Tătaru*, *P. Ciociu* și *Gh. Onișor*. Dnii *V. Călugăru* și *I. Moldovan*, în numele comisiunilor exmise pentru cenzurarea rapoartelor, propun ca rapoartele sus menționate să fie aprobate, ceace se aprobă de către adunare. Asemenea se mai aprobă ca membrilor din comitetul secției și a comisiunii cenzorilor să li se plătească din caseria secției cheltuelile efective pentru deplasările la ședințe. Tot așa pe viitor vor primi și subsecțiile anumite ajutoare pentru acoperirea cheltuelilor de corespondență. La propunerea dlui *V. Călugăru* se expediază o telegramă dlui *D. V. Toni*, președintele Asociației gen. în care învățătorimea din acest județ îl asigură de tot concursul și considerația. În fine dl *Traian Șuteu*, fost președinte al învățătorimii ardelene, prezintă moțiunea următoare, care e primită neschimbată și votată cu unanimitate de către cei prezenți:

„Invățătorimea română din municipiul și județul Cluj, întrunită în Capitala Ardealului în adunarea sa generală din 29 Noembrie 1931 adânc convinsă de rostul ei în opera de consolidare a Statului român și conștientă de vremurile grele prin care trece neamul și țara, aduce următoarea hotărâre:

1. Aprobă toate demersurile făcute de conducerea asociației generale a învățătorimii din România în frunte cu președintele ei dl *D. A. Toni* și se solidarizează în atitudinea manifestată de dânsul pentru reintrarea în legalitate sub raportul salarizării.

2. Aprobă angajarea la luptă a întregii Federații a corpului didactic de toate gradele, pentru ca și în viitor întreaga salarizare a învățătorilor să se facă de către Stat. Toate izvoarele prin cari ar trebui să contribue comunele și județul la susținerea școa-

lelor sunt iluzorii și astfel întreaga organizare a învățământului primar este amenințată, iar existența învățătorilor primejduită.

3. Pentru o bună funcționare a școlii primare, învățătorimea cere să i-se achite lefurile la timp, fiindcă întârzierile de mai multe luni, aduc cu sine anihilarea oricărei posibilități de muncă.

4. Să cere domnii parlamentari membri ai corpului didactic cea mai deplină solidarizare cu colegii lor, formând un bloc pentru susținerea și apărarea drepturilor și intereselor școlii și învățământului.

După votarea acestei moțiuni la orele 1 $\frac{1}{2}$ p. m., președintele închide adunarea, iar bieții noștri învățători, neplătiți de 3 luni, se reintorc la căminurile lor uude pe cei mai mulți li așteaptă foamea și mizeria. Oare când se va face dreptate și pentru acești mucenici?

Correspondent.

Din activitatea cercurilor culturale.

Cercul cultural „Mociu” și-a ținut prima ședință în comuna Vaida Cămăraș la 25 Oct. a. c. Din cei 38 inv. ai cercului au participat numai 16. Lecția practică („Regele Decebal ptru cl. IV”) a fost ținută de dna inv. Otilia Marian din localitate, care a făcut o lecție foarte reușită. Dl Gh. Pleșa, preș. cercului, a conferențiat despre: Viața și faptele lui Pestalozzi. La ședința publică a participat un public foarte restrâns, observându-se ura personală dintre confesiunile din comună (români uniți, cari sunt de alt fel în minoritate și unguri reformați) și indiferentismul față de școală. Și aci a conferențiat poporul dl Gh. Pleșa, vorbind frumos despre: Muncă, cinste și economie. După acestea a urmat un program frumos, constând din o piesă teatrală, recitări de poezii, cântece și jocuri școlare, pe care l'a executat bine elevii români, conduși de harnica învățătoare, dna O. Marian. Este de notat, că secția maghiară, condusă de dșoara Ana Hroh, n'a debutat cu nimic la serbarea aceea. Nu e de mirare dacă țărani unguri de acolo nu arată dragoste către școala noastră.

A doua ședință a fost ținută în comuna Palatca la 22 Noembrie a. c. Prezenți iarăși numai 16 din 38 învățători. Cei prezenți

hotărăsc și cer organelor școlare competente să scuze pe cei absenți, motivând absențele acestora cu timpul nefavorabil și comunicația foarte grea. Lecția a fost ținută de dl inv. Grigore Ghiroaga, care a tratat foarte bine subiectul: „Ținutul Banatului“ la cl. III. În lipsa conferențiarului oficios, a conferențiat iarăși dl. Gh. Pieșa, care a vorbit despre: „Disciplina în școala primară“.

La ședința publică de aci a luat parte foarte mult popor. A conferențiat dl Silviu Orosfăian despre: „Preotul și învățătorul ca factori culturali în comună“. După aceasta a urmat desfășurarea unui program bogat și ales, executat de elevii școalei sub conducerea harnicului învățător Grigore Ghiroagă.

* * *

Cercul cultural Calata și-a ținut prima ședință în comuna Calata la 22 Noemvrie a c. Au participat 25 învățători. După participarea la serviciul divin a urmat ședința intimă unde a ținut lecție practică dsoara inv. Elena Goga („Regula de trei simplă“ la cl. IV) și a conferențiat dl inv. Nic. Brad („Efectele negative ale educației fizice“).

Atât lecția cât și conferința au fost bine tratate. S'a propus și hotărât ca pe viitor lecțiile practice să nu mai fie făcute de către inv. școlii unde se ține ședința, ci de către inv. streini. Aceasta pentru a nu se suspecta, că învățătorii prelegători și-ar pregăti elevii. La propunerea dlui inv. Călcăi s'a hotărât să se formeze un cor bisericesc, dirijat de către dl T. Merca, un bun cunoscător al notelor muzicale.

Ședința publică a fost destul de bine cercetată de către populația comunei. Aci elevii școalei, sub conducerea dlor inv. Vasile Vereș și Elena Goga, au executat un program frumos și educativ; s'a predat printre altele și piesa teatrală „Sgribțuroaica“. În fine dl. Nic. Brad, inv. în Ciuleni, a ținut o conferință din domeniul apiculturii.

Cronicar.

Dare de seamă

asupra serbării zilei școlii în județul nostru.

— Continuare —

71. *Măguri-Răcățau*, un cătun în munții Gilăului, care n'are local propriu de școală. Dl înv. Dumitru Mocan ne-a trimis frumoasa sumă de 524 Lei, pentru care merită toată lauda și recunoștința noastră.

72. *Gârbău*. Are școală cu doi învățători: dl Mihai Lungu (trecut acum de curând la Valea Drăganului) și dna Eugenia Gherman. De aci am primit numai 185 Lei.

73. *Bercheș*, unde funcționează dsoarele învățătoare Cornelia Șuteu și Amalia Șuteu. Ni s'a trimis suma de 100 Lei.

74. *Soporul de Câmpie*. Aci funcționează dl înv. Francisc Nagy și soția sa, dna Elena Nagy. Am primit 320 Lei.

75. *Dol*. Are școala cu 1 învățator, dl Mărgărit C. Popescu, care ne-a trimis 165 Lei.

76. *Ghiurcuța de Jos*, un cătun aparținător comunei politice Bălcești. Dl C. Popescu, înv. școlii, ne-a trimis frumoasa sumă de 315 Lei.

77. *Buteni*, unde funcționa pe atunci dl învățator I. Furcovi, care a colectat suma de 176 Lei.

78. *Bucea* are școală cu 2 învățători, dl Ilea și dsoara Maria Cobârzan (trecută în Sept. a. c. la Negreni). Ne-au trimis 300 Lei.

79. *Lacu*, școală cu 1 înv., dl Ion Berbecaru, care ne-a trimis 160 Lei.

80. *Nearșova*, unde funcționează dsoara înv. Margareta Kovács, care a încasat și trimis frumoasa sumă de 250 Lei.

81. *Domoș* are școală cu 2 înv., domnii Avram Bortig și Vince Andrei. Am primit 250 Lei.

82. *Văleni* asemenea are școală cu 2 învă., dl Adalbert Kövəri și dna Maria Moldovan. Ni s'a trimis suma de 300 Lei.

83. *Inuc*, unde funcționează dl învă. Ludvic Nagy care ne-a trimis suma de 100 Lei.

84. *Sâmboleni*. Are școala cu 1 învă., dl Iuliu Gherman. Am încasat de aci suma de 175 Lei.

85. *Măcău*, școală cu 2 învă., dl Iosif Szász și Ida Benedek. Ne-au trimis suma de 308 Lei.

— Va urma —

Știri

* *In extrasul conferințelor dlui asistent A. Pampu asupra „vieții efective a copilului”, publicat în Nr-ii 10 și 11 a. c. ai revistei noastre, s'au strecurat din nebagare de seamă mai multe greșeli de tipar, care modifică pe unele locuri înțelesul adevărat al textului. Cerem pe această cale cuvenita scuză pentru aceste regretabile greșeli.*

* D. Ludovic Nagy, învă. la școala prim. de stat No 4, Cluj a fost scos la pensie pe ziua de 1 Decembrie a. c.

* Școlile primare minoritare din Cluj au fost subvenționate în acest an cu suma de 550.000 lei, care a fost repartizată astfel: Școlile romano-catolice 214.000, reformate 175.000, unitare 58.000, luterane 29.000, izraelite neologe 36.000 și izraelite ortodoxe 36.000. Municipiul Cluj a prevăzut în bugetul anului 1932, pentru aceste școli, o subvenție de 800.000.

* Bugetul școlilor și al cultelor este fixat la suma de 3,451.58.716 Lei, față de 6,669.020.118 Lei, cât este bugetul în curs. Nu putem deci închipui cu toții, ce „felicire” ne așteaptă.

* Ministerul Instrucțiunii a hotărât acum de curând dizolvarea consiliului casei de credit, economie și ajutor al corpului didactic. Până acum nu cunoaștem motivele acestei dizolvări, care a alarmat din nou întreaga învățătorimea din țară.

* Nici până astăzi nu s'a putut ridica balarele de pe Sept.-Noembrie.

